

ЛИСТ ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН ПО ПОДНЕ

ПРЕТПЛАТА ИЗНОС:

Месечно 4-50 драхми, тромесечно 13-50 драхми, годишње 54 драхми.

РУКОПИСИ СЕ НЕ ВРАЋАЈУ

Стан уредништва: улица Краља Петра бр. 70.

ВЕЛИКА СРБИЈА

LA GRANDE SERBIE

БРОЈ 15 лепта

Уређује СДБОР

БРОЈ 15 лепта

РЕМС-СОАСОН

Садашњи немачки напад

Четврти непријатељев напад на западу развија се са доста великом жестином. Немци и овога пута нападају нештедице, безобзирно, бесно, избежљивошћу очајника. Отуда и долази, да сваку стопу земљишта плаћају несразмерно великим жртвама.

Још није утврђено, да ли напад на линији Ремс-Соасон представља главни и највећи немачки напор. По неким знацима рекло би се, да су Немци изабрали ту линију за развијање главног свог напада. Ако је то тачно, онда се још сада са апсолутном сигурношћу може тврдити, да је ово немачко очајничко предузеће осуђено на много бржу пропаст но што се ико могао надати.

Напад на линији Ремс-Соасон, ма да је извршен са уобичајеном жестином, зростао је у томе од првог напада ове велике офанзиве, и по јачини, и по ангажованим снагама, и по досадашњим својим резултатима. Док је, на пример, први напад почет са преко 48 дивизија и у даљем свом току ангажовао у борбама преко 130 дивизија, изазвавши пробој у енглеским линијама, дотле је овај четврти почет са мањом снагом и само нешто мало повисавезничке линије. Не губећи из вида, како су Немци прошли са првим нападом, са врло повољним почетним резултатима за његово развијање, одиста се с поузданошћу може предвидети, како ће они проћи са овим четвртим нападом.

У борбама, које се воде на линији Ремс-Соасон и које су узеле карактер једне велике битке, учеству-

ју делом и резерве с једне и с друге стране. Брзина, са којом су оне ангажоване савезничке стране, могла би се узети као доказ, да је савезничка Врховна Команда била тачно обавештена да ће непријатељ извршити на овом сектору извршен свој напад; а са исто толико вероватноће могла би да послужи и као оправдан разлог за претпоставку, да је непријатељев напад на овом борбеном сектору уједно и највећи његов напор у његовом последњем покушају.

Али ма како се узео овај непријатељев напад: било, дакле, као главни његов напор, или као једна озбиљна диверзија, што је скоро невероватно, он је у сваком случају осуђен на пропаст, чију ће тежину непријатељ тешко осетити због огромних жртава, које је принео на жртвеник своје избежљивости.

ПОЛИТИЧКЕ ВЕСТИ

ПАЗИЗ, 19. — Комисија за спољне послове држала је јуче седницу под председништвом г. Франклина Бујона. Она је претресала ситуацију на Балкану и мере које треба предузети у тим земљама ради развијања савезничког утицаја. Она је ренила, да саслуша о томе питању као и о француској политици министра спољних послова г. Писона.

ЦИРИХ, 19. — Руска влада протествовала је код немачке владе противу прокламације независности Естоније и Ливоније. Руска влада вестиче, да делегати обеју земља, који су дошли у Берлин, не представљају становништво, пошто су изабрани од власти, које су сами Немци устали и поставили.

ЦИРИХ, 19. — Вести из Беча јављају, да се у Украјини образује нова влада. У кабинет ће ући и социјалисти.

ШТОКХОЛМ, 19. — Министар спољних послова Финске Сарно

морао је дати оставку због једног поступка за који остали министри нису знали.

НЕЈАСНЕ ПОЈАВЕ

Интересантна интрига у Угарској

Цирих, 19. маја

Мађарски листови објављују важна политичка открића о држању Карољичеве странке и његових пријатеља. Ова су открића учињена у Будим-Пешти од стране једног немачког официра. Из њих се види, да су неке личности, по одобрењу Карољича, преговарале уочи рата, па и првих месеца непријатељства, са представницима француске владе о могућем споразуму између Угарске и Француске противу Германијама.

Ова су открића још за сада нејасна и изазивају, и поред строге цензуре, велику узбуђеност код јавног мишљења.

Овим се изјавама за момент не придаје велика важност, али ће оне, без сваке сумње, изазвати нове и очајне борбе између мађарских странака.

ЧИСТО ВАЗАЛСТВО

Аустро-Угарска под пруском чизмом

Париз, 19. маја

Из Цириха телеграфички: Један аустријски генерал јавно је, да је ново-постигнути савез између Немачке и Аустро-Угарске остварен на следећој основи: 1) Потпуно искоришћавање свих војнички школованих Аустро-Немаца и свих оних који су способни за војну службу; 2) Израда заједничких војних закона и употреба истог оружја у акцијама оба савезника; 3) Официри оба савезника могу служити вајзменце у армијама обе царевине, како би имали једноставно васпитање; 4) Војне ће се припреме извршити по заједничком споразуму оба министра финансија; 5) Железничка ће се мрежа изједначити приликом њеног искоришћавања са војног гледишта.

Из овога излази, да је Ау-

стро-Угарска, са војног гледишта, са свим потчињена Немачкој.

АУСТРИЈСКЕ ПРИПРЕМЕ

Пред офанзивом на италијанском фронту

Рим, 19. маја

Иагледа да је почетак непријатељске офанзиве противу Италије врло близак. Она се има извршити, према утврђеном плану немачке команде, у циљу једновременог развијања операција у Француској и Италији.

Потврђује се вест о великим концентрацијама аустријских трупа на нашем фронту. Немачки листови отворено говоре о будућој офанзиви противу Италије и додају: да италијанска команда мора знати да ће према себи имати главне аустријске снаге, јер је у време раније офанзиве Аустрија морала употребити велики део својих снага противу Руса.

СТАЊЕ У МОНАРХИЈИ

Незадовољство постаје опште

Цирих, 19. маја

Сазнаје се из поузданог извора да су избили још крупнији нереди у Љубљани због оскудице у животним намирницама. У Трсту хлеба никако нема и становништво испољава своје велико негодовање у енергичним протестима. Аустријске се власти боје да узбуђеност не обухвати и престоницу.

Нереди се у Чешкој настављају. Аустријска влада је предузела најдраконскије мере ради угушивања покрета. Испослате су у Чешку трупе које стрељају све сумњиве личности. Али ове мере, уместо да утишају или смање узбуђеност, изазивају супротно дејство и распаљују гнев других народа Двојне Монархије. Један факт најјасније карактерише унутрашњу ситуацију Монархије, а то је забрана од стране владе сваког приступа странцима у земљу.

БОЛНИ РАЗГОВОРИ

Бугари и бивши грчки краљ

Цирих, 19. маја

Одговарајући листу *Еко де Грес* у Цириху, органу Константинове пропаганде, који сваки дан говори о томе да грчки народ гаји симпатије према централним силама, *Еко де Билгари* пише: Догађаји показују са свим протавно. Данашњи режим у Грчкој је законит и становништво га потпомаже. Грчка војска на фронту показује велико одушевљење. Александар је законити наследник свога оца, који је званично, без протеста, абдицирао у корист свога сина. Г. Венизелос је шеф законите владе у земљи и ужива поверење краља, парламента, народа и војске. Грчка је послала своје трупе да се противу нас боре. Ако све ово не доказује ратно стање између нас и Грчке, онда су догађаји и речи без икаквог смисла.

ДОГАЂАЈИ У РУСИЈИ

Нејасност ситуације

ШТОКХОЛМ, 19. — Сазнаје се из поузданог извора, да је максималистичка влада предузела важне мере за обезбеђење приватне имовине и за отварање банака. Економска ситуација земље приморава максималисте да предузму ове и овакве мере. Стање у Русији такво, да је банкротство неизбежно. Влада мисли да је једино средство, које ће спасти земљу од пропасти, закључење једног зајма на страни.

Париз, 19. — Балканска Агенција сазнаје из Петрограда, да максималистички листови у Москви јављају о новом открићу велике антиреволуционарне завере у тој вароши. Извршен је претрес у кући чувеног социјалисте Плеханова, који се је пре кратког времена састао у Самари са Миљуковом.

Ухапшене су многе личности. Максималистички листови наговештавају, да од пре неколико дана у Лењиновој

ПОШТА ЗА СРБИЈУ

— Петар Газеповић, војник профијант коморе 3 одељења пошта 216, извештава своју жену Зујицу у варошици Радовишту, округ брегалинички да су живи и здрави: он, Илија Тренчевић, Коста поп Гавриловић, Атанас Трајковић, Трајко Борђевић и Борђе син Мана Калеовић, војници из Радовишта. Сви моле за одговор што пре.

— Стојан Р. Пешић, 1—1, последња одбрана пошта 999 извештава своју жену Јелисавету у Пироту, да је жив и здрав и моли за извештај.

— Милетен Ј. Милојковић, ордонанс пошта 12, извештава свога оца Јованчу Милојковића из села Завиднице, срез лужнички, пиротски, да је са братом Арсом, Николом

здро као и синовци Димитрије Николић, Илија Крстић, Мејавло С. Ивановић, Богојсав Митровић, Димитрије Живковић, Стојан Ставојевић, Стојица Ђурић, Гаврило, Стојановић, Милан С. Милошевић, Милан Борић и Милан Вељковић. Сви моле за одговор.

— Радивоје М. Јанковић, 1—3, пошта 20, извештава своју мајку Јелисавку М. Ранковић, у селу Гор. Оровици срез азбуковачки округ подрински да су живи и здрави са селицама Милојком Томићем, Грујом Новаковићем, Драгутином Петковићем. Среденом Божићем, Жив. Вилотићем, Тихомиром Васићем. Сви моле за одговор.

— Милан Урошевић, редов 4—2, пошта 32, извештава своју мајку Марицу у селу Селевцу, срез јасенички, окр.

смеревски да је жив и здрав са братом Милојем.

— Милан Р. Ђурковић, п. бр. XII извештава свога сина Владимира М. Ђурковића из Великог Градишта, да је са Драгом и братом Алексом жив и здрав и моли за одговор.

— Јосиф М. Стојановић, 2—1 пошта 8 извештава своју мајку Милицу из Гор. Локашнице и Цаку Стојиљковића, трговца у Лесковцу, да су живи и здрави: он, Јосиф Г. Стевановић, Јосиф Т. Илић, Милан Б., Тодор и Владимир Б., Бранко В., Стојадин Вељковић, Мита и син Драгути Милоје учитељ, Прока Влајић, Сима Миленковић из Д. Локошница, Борђе К. Савић из Ужовнице. Сви моле за извештај.

— Цветко М. Јеремић, војна станица бр. 6, пошта 999,

извештава Косару В. Аврамовић из Лошнице, да су живи и здрави: Милутин, Милан, Добросав, Свегозар, Станоје, Стево и Драго Милутиновићи, Милош и Драгољуб Павић, Јован, Миодраг Миливоје и Војислав браћа Церовци, Мића, Марко и Обрад браћа Гајићи, Алекса и Боја браћа Лекићи, Стојадин Стојинић, Миливоје Станојевић, Милорад Тонић, Живко Грујић, Добросав Милићевић, Живојин Лазаревић, Милорад Тејић и Михаило Досница, сви из Клубаца. Сви моле за извештај о својима.

— Велисав М. Вићентијевић каплар 4 чете 1 батаљ. пошта 48, извештава оца Младена Вићентијевића у селу Надрљу, срез левачки округ моравски да су живи здрави: он, брат Живојин, стрицеви Филип и Момир; Трифун Бранислав, Ђурђе, Божић Мило-

шевић, Радоје Вукосав, Пера Станић, Александар Милановић, Новица Брашић, Вукашин Лукић, Милошин Јевремовић и Мијушко Савић. Сви моле за што скорији одговор.

— Ђурђе Марковић, каплар пошта 711, извештава своју жену Војку у селу Липовцу, срез таковски округ руднички да је жив и здрав са братом Светозаром, Недељком и Љубомиром као и Љубомиром и Сибином Прекићима, Божидар и Јанко Јовановић, Радомир и Душан Стевановић, Миливоје Луковић, Вељко Прекић и Живота Милић, и наредник Јоксим Арсенијевић.

— Станоје Милошевић, ров. батер. п. 44, извештава своју фамилију у селу Сибници, Пожаревац, да је жив и здрав са синовцем Костом и моли ва што скорији одговор.

влада максималистичким круговима влада велика узурпација.

Петроград, 19. — Лист Наш Век објавио је званично, да је генерал Дутов са 15.000 козака заузео варош Самару, после јаког саобраћаја максималистичким трупама. Генерал је распустио локални совјет и ухапсио све чланове.

Париж, 19. — Агенција Радио сазнаје из сигурног извора из Москве, да је велики кнез Никола успео да побегне са Крима пре доласка немачких трупа, али се још не зна где је отпутовао.

НАПОРИ БЕНГЛЕСКЕ

Говор бившег председника Тафта

Цирих, 19. маја

Бивши председник Сједињених Држава, Тафт, држао је у National Press-Club-у најлепши говор у његовој каријери. Он је одао част напорима Велике Британије у току последње четири године рата. »Није могуће замислити и оценити — рекао је он — дело Велике Британије у току четири године рата. Ми живимо

дугузго и сасвим комотно. Изгубили смо релативно врло мали број људи. Ми нисмо били у долини сенке Смрти, као што је била Велика Британија. Ми, који дотујемо нашу слободу Великој Британији, ми, који смо наследили ту слободу задобивену у дугогодишњој борби, ми — морамо имати према њој сестринску љубав, ми јој се морамо дивити на јединственом држању у борби коју води већ четири године проливајући своју крв, проливајући богатство за нас, као и за остали свет. Велика Британија је ослободила свет од највећег завојевача који је икада постојао. Она је то учинила благодарјећи својим жртвама и својем отпору.

Дужност је свију нас да што више убедимо Велику Британију да смо на њеној страни, на страни наших Савезника у овој борби која се мора водити до коначне победе. Они који се буне противу Велике Британије, који покушавају да омету свето дело, било да су Италијани или други, прави су издајници.

Када се ми боримо са неким, ми остајемо на његовој страни. Ако ми то не чинимо, ми не знамо шта је борба нити разумемо прави циљ.

БОРБЕ НА ЗАПАДУ

Коментари и појединости

Цирих, 19. — Коментаришући почетак немачке офанзиве на западном фронту, мајор Морат пише у Берлинер Тагеблату: да ће борба бити жестока и да ће трајати дуго. »Не може се предвидети — вели Морат — да ли ће немачки главни штаб постићи своје ратне циљеве у 1918. годину.

Париж, 19. — Јавно мишљење прати са великим интересовањем развој борбе на фронту између Соасона и Ремса, не зато што би тај развој изазивао узнемиреност, него зато што се мисли да ова диверзија тежи да привуче главне англо-француске резерве, како би се напад извршио на каквом другом сектору. Али је сигурно да ће непријатељ бити заустављен и да ће се наћи у врло неповољној ситуацији.

Англо-француске трупе, са јединственим полетом, у велико успоравају непријатељско напредовање и тиме омогућавају генералисиму Фошу да довлачи на борбени фронт резерве. Може се рећи, да је заустављање непријатељског напредовања питање часова. Последње вести са фронта јављају, да ће улазак резерви у борбене линије решити прву фазу борбе.

Париж, 19. — Улитан од новинара, г. Клемансо је изјавио: »И поред озбиљности садашњих момената, потребно је посматрати ситуацију хладнокрвно и са поуздањем. Ја сам видео наше армије у борби, видео сам наше генерале и наше војнике у ватреној линији и био сам сведок њихове издржљивости и њихове храбрости. Кад човек види све оно што сам ја видео, може рећи да исход започете борбе није сумњив. Ми смо добили јак удар, ми се боримо, одупиремо и најзад — победићемо». Г. Клемансо, у друштву Албера Фавра, отпутоваће поново за фронт.

Париж, 19. — Сви листови пишу да су англо-француске резерве довољне. Предузете су све мере да се парира свака евентуалност. Француска команда је врло хладнокрвна и чека потребан моменат.

СА РАТНИХ ФРОНТОВА

Са нашег фронта

Српски званичан извештај Солун, 19. маја 18. маја јака непријатељска ватрена активност у области Зборског и Доброг Поља. Јача активност наших патрола у долини Плаке и Вистрице.

Франц коминике

Париж, 19. маја Немци су проширили свој напор на њиховом десном крилу до Оазе. Они врше силне нападе на положаје у области Елета. Француске су се трупе, у борби, повукле северно од линије Блеранкур-

Еспањи.

У области Соасона и јужније немачки су се напади разбили о херојски отпор француских трупа које су задржале своје положаје на излазима западно од вароши и дуж друма Шато-Тиери. У центру, Немци су успели да мало напредују у области северно од Марне. Источноје, северо-западније и северно од Ремса, сви немачки напори за напредовање остали су безуспешни. У енергичном против-нападу француске су трупе повратиле Тилоа.

Доцније. — На левом француском крилу у области Елете Немци су, јуче, вршили јак притисак на наше положаје. Англо-француске трупе разбиле су немачке нападе у области Блеракур и западно од овог места. Одбачене су на десну обалу немачке трупе које су успеле да пређу Оазу источно од Сапиња. Немци су вршили нарочито јаке нападе на сектору Соасон и јужније у правцу Сан Фрон.

Западно од Соасона француске су трупе вршиле јаке против-нападе и зауставиле сваки покушај Немаца који су претрпели огромне губитке. Међутим успели су да задобију терена западно од друма Соасон-Шато Тиери.

У центру, два немачка оделења доспела су до обале северно од Марне између Шартав и Нолкона(?) На десном француском крилу, северо-западно и северно од Ремса ситуација је непромењена.

Енглеске коминике

Лондон, 19. маја Ништа важно на енглеском фронту.

Авијатика. — Наши аероплани и балони извршили су успешна бомбардовања у току јучерашњег дана. Бацили су 30 тона експлозива на разне војне у танове а нарочито на железничке станице и логоре код Мервила, Армантиера, Вапома, Албера и Валансиена. Енглески су авијатичари у току дана уништили 28 немачких аероплана и два балона а 6 других приморали да се спусте. Пет наших апарата нису се вратили.

Италиј коминике

Рим, 19. маја Непријатељ је поновио напад на Капо Силе али је био одбијен. Нашом ватром одбили смо друге непријатељске нападе код Спинопола и западно од Канове. Активност непријатељске артиљерије у долини Лагарине и дуж Пиаве. Савезнички авијатичари бомбардовали су непријатељске логоре на платоу Азијаго и Лаворне и непријатељске трупе код Калдо. У ваздушној борби оборена су три непријатељска аероплана.

ПАЖЊА

Пивница и Гостионица »БЕОГРАД« улица Краља Ђорђа бр. 74 мало подље од Официрског Дома отворила је своју лепу летњу башту покрај самог мора, заштићену од солунске прашине. Са баште је леп изглед на море и цело солунско пристаниште. Цело дана точи се — у чашавама — свеже солунско пиво. Ко жели да проведе угодно време; доручкује, руча и вечера чиста српска јела и разне друге закуске нека посети пивницу »БЕОГРАД«. Препоручује се Авра К. Васић 10-15 трговац Београданин

ДНЕВНЕ ВЕСТИ

ПОТВРДЕ ИЗ СРБИЈЕ

Према наређењу Д.Р.Бр. 13732 од 26. априла 1918. г. потребно је да на полеђини сваке уплатне признанице улагач изјави да је односно оригиналну потврду примио. Према томе, приликом замишљања оригиналних потврда приспелих из Србије, улагачи су дужни на полеђини уплатних признаница ставити следећу изјаву: »Примио сам у замену за ову пошиљку одговарајућу оригиналну потврду« — и то утврдити својим потписом. Датум не треба стављати, исти ће се у канцеларији Бироа уписати ако је признаница приспела и буде се издала.

Ова напомена нарочито важи за улагаче који шаљу да замене своје признанице преко војника и других лица.

Из канцеларије Обавештајног Бироа Срп. Црвеног Крста у Солуну 16. маја 1918. год. бр. 1993.

СИТНЕ АУСТРИЈСКЕ ИНТРИГЕ

Босанска влада, угледајући се на своје господаре у Бечу, који су помогли оснивање назови Српског Листа у Женеви, решила се да и у Сарајеву покрене »Српски Лист«. У томе загребачка Хрватска Држава доноси ово: »Јављају нам из Сарајева: У новинарству оглашени Српски Лист, који је требао ускоро изаћи у Сарајеву, није друго но обични добро промишљени покушај народног злочина. Имао би га издати радник Радановић из штампарије Хр-

ватског Дневника, па ч нови лист имао да рад паралелно с Хрватским листом: један против Ср а други против Хрват (Ред забрањен). Упозд народне кругове да опрези!».

УЧИТЕЉИМА

Учитељи и учитељице из Солуна и околине имаће конференцију у недељу, 20. овог месеца, у 4 часа по подне, у овдашњој основној школи, у баракама изнад Марсовог Поља, лево.

ВАЖНЕ ВЕСТИ

ПАРИЗ. — У последњим борбама на западу славно је пао на пољу части, дајући пример својим војницима, генерал Дезалијер, погођен од једног парчета гранате.

РИМ, 19. — Вести из Берна јављају, да је турска влада пристала да да Аустрији нова појачања.

ВАШИНГТОН. — У току девет првих месеца рата Сједињене Државе потрошиле су 10 милијарди долара.

АТИНА. — Грчка влада одликовала је француског посланика де Бија-а великим крстом Св. Спаситеља.

ПАРИЗ. — Генерал Илијеско, румунски војни изасланик код француске војске, дао је оставку.

ВАШИНГТОН. — На заједничкој седници парламента и сената, председник Вилсон је тражио, да се изгласа закон о установљавању нове ратне порезе. »То је једино средство — рекао је онда се одоли финансијским ратним проблемима«.

вољно команду над армијама.

Цирих, 19. — »Минхенер Нахрихтен« јављају: може се са сигурношћу рећи, да су екстремни елементи свих немачких народа у Аустро-Угарској створили зајеру противу аустријске државе и противу аустро-немачког савеза.

Москва, 19. — »Новаја Жизњ« јавља: Избили су велики нереди на Кавказу због одлуке транскавкске владе о престанку непријатељства противу Турака. Јерменска странка Дошмакуи, изазивајући побуне и борбе у разним крајевима земље, покушава да узме власт у своје руке.

Лондон, 19. — Балфур је изјавио, да је закључен војни уговор између Сједињених Држава и Велике Британије.

Цирих, 19. — Из Беча јављају, да је генерал Бем Ермоли отпутовао из Украјине на италијански фронт да предузме команду над аустро-мађарским трупама.

Са солун. фронта

Француски коминике Солун, 19. маја У области Хуме, и поред рђавог времена, наше су трупе брзо утврдиле заузете положаје. Одбијени су, нашо ватром, сви бугарски против-напади. Непријатељ је претрпео велике губитке. Пребројавање заробљеника наставља се. До 18 маја у вече избројано је 1712 војника од којих су 33 официра. Ови последњи не крију своје дивљење према грчко-француским трупама које су извршиле напад на положај смантран као незаузимаљив.

Штампарија »Велика Србија«

СРПСКА КЊИЖАРА

М. РИСТИВОЈЕВИЋА

Код Беле Куле

Препоручује поред осталих књига: Роман »Хања« др. 3. »Српску Драму« др. 4. »Енглескију у српској војсци« др. 3-50. Доживљаји Наредника Миладиана са додатком слика из српског повлачења кроз Албанију др. 3. »Југославије« др. 2-50. »Изгнаник свете жртве« др. 2. »На Капији Будуности« превод од Анатона Франса др 1-50. »На Рескама Македонским« др. 1-50. »Иа Помолу« др. 1-50. »Под Тузим Кровом« др. 1-50. Велики календар »Домовина« др. 1. Календар цени др. 0-40. Свеске »Мале Библиотеке« комад 0-40 др. Венеричне болести др. 2. Тајна Организација др. 5. Србијански Венац др. 2. Роман »Наше Срце« са сликама др. 4.

Речнике Стевозића комад др. 6-50.

Разговоре Српско-Француске, Талијанске и Енглеске писано српски др. 1-20.

Практичан убеник француског језика са граматиком и конверзацијама од Алкалаја др. 4.

Убеник француског језика са француским речима и француско-српским разговорима од Плеца др. 2-50.

Учитељ енглеског језика са граматиком и конверзацијама од Ђ. Петровића драх. 3-50.

Дописне беле карте по најважној цени.

Књижара моли поштоване муштерије са фронта да поруџину врше преко курира пошто јој немогуће слати робу преко поште.